



МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 7

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції
“Теоретико-методологічні засади та соціальна практика
модернізації України: політичні, юридичні, економічні
та психологічні проблеми”
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2018 р.*

*IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми і перспективи соціально-економічного
розвитку України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2018 р.*

*Міжнародної наукової конференції
“Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні:
стан, проблеми, тенденції розвитку”
м. Київ, МАУП, 7 грудня 2018 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 31.10.18)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали. звітн. наук.-практ. конф. “Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми”, 29 листопада 2018 р.; IV Всеукр. наук.-практ. конф. “Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції”, 14 листопада 2018 р.; Міжнар. наук. конф. “Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку”, 7 грудня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2018. — 372 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018

Кириченко Г. В.

Понятійно-категоріальний апарат у сфері формування іміджу
органів державної влади..... 98

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Кислий А. М.

Шляхи підвищення професіоналізму працівників Національної поліції України
як чинника ефективної правоохоронної діяльності..... 102

Литвиненко В. І., Ношадха Сем

Участь України в міжнародно-правовій системі боротьби
з корупцією у сфері спорту..... 104

Юлдашев О. Х., Ключова Є. М.

Адміністративно-правове регулювання водного транспорту України
в умовах євроінтеграції..... 107

Заросило В. О., Заросило В. В.

Окремі питання захисту прав людини в Україні..... 109

Нікітченко В. В.

Проблеми реформування інституту адвокатури України 111

Філь І. М.

Дискусії захисту дитячої моралі від пропаганди нетрадиційних
сексуальних відносин засобами кримінального права..... 113

Медвідь Ф. М.

Реформування публічного адміністрування національної безпеки України:
європейський вимір 116

Бортник В. А.

Механізм підвищення ефективності державного управління..... 119

Веклич В. О.

До питання щодо потенціалу використання досвіду давньоримської
держави при коригуванні державотворення в Україні 123

Лісовська Ю. П.

Правові питання евтаназії в сучасній кіберінфраструктурі
здоров'я людини та громадянина 126

Миколаєць В. А.

Типові та зразкові справи як новий інститут
адміністративного судочинства 130

Шашкова-Журавель І. О.

Участь Міжнародної організації праці в системі захисту
трудових прав домашніх працівників..... 133

Міхатуліна О. М.

Механізм захисту прав споживачів..... 136

Мельниченко Я. Б., Медвідь Ф. М., Курчина Т. О., Твердохліб А. І.

Шляхта як історико-культурний феномен..... 139

Медвідь Ф. М., Чорна М. Ф., Медвідь А. М.

Політико-правова доктрина Мирослава Поповича..... 142

МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Поетапний перехід до ринкових відносин потребує вироблення ефективних механізмів державного управління та регулювання економіки не тільки на державному рівні, а й на регіональному. Ігнорування центральними органами виконавчої влади регіональної специфіки та особливостей розвитку окремих територій призводить до дестабілізуючих політичних, економічних і соціальних наслідків. Економічний розвиток окремих території потребує цілеспрямованих дій з боку державних структур та застосування сучасних механізмів управління. Інноваційно-інвестиційна модель економічного розвитку вимагає пошуку нових підходів в державному управлінні розвитком регіонів.

Сьогодні в Україні діють такі державні механізми управління територіальним економічним розвитком, як програми соціально-економічного розвитку, регулювання міжбюджетних відносин, а також підтримка інвестиційно-інноваційних регіональних проектів.

Проте зазначені механізми не є достатньо ефективними. Причинами цього можна виділити наступні:

- відсутність системного підходу при формуванні державної регіональної політики;
- недосконалість нормативно-правового регулювання регіонального економічного розвитку;
- неефективність діючої системи управління на регіональному та місцевому рівні;
- низька фінансова спроможність більшості територій країни; недостатній вплив системи формування місцевих бюджетів та трансфертів на економічний розвиток регіонів;
- недостатнє, застосування інструментів стимулювання розвитку регіонів. Як наслідок – поглиблення структурних деформацій та диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів.

Поточний аналіз виконання програм соціально-економічного розвитку свідчить про те, що вони не реалізуються в повному обсязі, що значною мірою залежить від недостатньої державної підтримки, відсутності чіткої координації дій центральних та місцевих органів влади, неякісного аналізу ситуації в кожному окремому регіоні і неналежного контролю за виконанням цих програм.

Головними недоліками діючого механізму підтримки територій з Державного бюджету України є його низька ефективність та результативність.

Власні повноваження місцевих органів влади не забезпечені необхідною мірою доходами місцевих бюджетів. Формування місцевих бюджетів здійснюється на формульній основі за нормативами бюджетної забезпеченості, виходячи з наявних можливостей зведеного бюджету, що не забезпечує об'єктивні потреби територій.

Існуючи на сьогодні міжбюджетні відносини на рівні села, селища, міст районного значення та району також не вирішують проблему забезпеченості коштами орга-

нів місцевого самоврядування. Відсутній механізм формування місцевих бюджетів на основі соціальних стандартів, що гарантуються державою. Значні відхилення в бюджетній забезпеченості територій призводять до певних відмінностей в їхньому економічному розвитку та рівні життя населення.

Також слабкими та недосконалими є механізми взаємодії і координації між центральними органами виконавчої влади відносно формування та реалізації державної політики регіонального розвитку. З іншого боку, не існує чітких механізмів узгодження між центральними та місцевими органами державної влади пріоритетних напрямів економічного розвитку та реалізації відповідних завдань.

Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо економічного розвитку відповідної території чітко не розмежовані і значною мірою дублюються, що ускладнює процес державного управління окремою територіальною одиницею.

Ефективні механізми державного управління, в першу чергу, повинні включати: централізоване державне та регіональне прогнозування, планування і регулювання соціально-економічних процесів. Їхня взаємоузгодженість. У деяких регіонах вже розпочато формування регіональних стратегій розвитку, проте для досягнення ефективності та системності цього процесу необхідна суттєва державна підтримка (інституційна, ресурсна, наукова, фінансова тощо), а саме:

1. З метою забезпечення об'єктивності в оцінці здійснення фінансової державної підтримки розвитку кожного регіону необхідно запровадити повний облік і координацію всіх надходжень із бюджету по кожній окремій території, встановити якісно нові вимоги та характеристики в оцінці результативності державної допомоги у будь-якому вигляді. Виходячи із основних завдань діяльності Міністерства регіонального розвитку та будівництва і Державного казначейства України доцільно цю роботу сконцентрувати саме у цих центральних органах виконавчої влади.

2. Модель стимулювання розвитку регіонів, яка впроваджується з прийняттям Закону України "Про стимулювання розвитку регіонів" (№ 2850 від 08.09.2005 р.) передбачає концентрацію обмежених ресурсів держави на розв'язання проблем регіонального розвитку з урахуванням пріоритетів розвитку держави, а також забезпечення чіткої взаємодії та координації дій органів центральної і місцевої влади з питань реалізації державної регіональної політики щодо стимулювання розвитку регіонів та подолання депресивності територій [1].

Згідно зазначеного закону запроваджуються договірні засади у відносинах між центральним і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань розвитку регіонів на основі Угод щодо регіонального розвитку. Однак ефективність реалізації таких підходів погребує нормативно-правового забезпечення не лише на центральному рівні, але й на регіональному рівні, а також чіткої координації дій, яку повинно забезпечувати Міністерство регіонального розвитку та будівництва і його територіальні підрозділи.

3. Виходячи з необхідності підвищення конкурентоспроможності економіки регіонів необхідно зосередити управлінський процес на забезпеченні подальшого розвитку науково-технологічного та інноваційного потенціалу кожної території. Слід створювати сприятливі умови для формування в кожному регіоні сучасних виробництв, виходячи з наявного ресурсного потенціалу: збільшення обсягів експорту конкурентоспроможної продукції та послуг; активізації зовнішньоекономічного, транскордонного та міжрегіонального співробітництва; розвитку підприємництва: організаційно-функціональних структур, що забезпечують інноваційний розвиток.

4. Проблеми системного характеру, які на сьогодні існують у сфері місцевих бюджетів і міжбюджетних відносин обумовлюють необхідність реформування підходів щодо:

- широкого переліку задекларованих державою соціальних зобов'язань: недостатнього рівня дохідної частини місцевих бюджетів; удосконалення порядку планування та виконання видатків місцевих бюджетів;
- досить високого рівня дотаційності місцевих бюджетів. З метою перетворення місцевих бюджетів на ефективний інструмент
- соціально-економічного розвитку регіонів необхідно системно вирішити наступні основні завдання:
- децентралізація державного управління фінансами та підвищення ефективності управління місцевими фінансами:
- запровадження середньострокового планування місцевих фінансів:
- зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування:
- посилення інноваційно-інвестиційної складової місцевих бюджетів;
- удосконалення системи регулювання міжбюджетних відносин;
- посилення контролю та відповідальності за дотриманням бюджетного законодавства:
- забезпечення прозорості процесу формування і виконання місцевих бюджетів.

Запровадження планування місцевих бюджетів на середньосірокову перспективу повинно передбачати: конкретизацію цілей, завдань, видів і форматів планування; визначення порядку взаємодії учасників процесу: встановлення взаємозв'язку та порядку здійснення між середньостроковим фінансовим планом і програмами соціально-економічного розвитку територій на перспективу: проведення моніторингу виконання показників середі ьострокового фінансового планування: розробка теоретико-методологічних засад запровадження програмно-цільового методу планування місцевих бюджетів як складової середньострокового планування та проведення експерименту по запровадженню його на кожній території. З цією метою необхідно внести системні зміни до цілого ряду норм.

Бюджетного кодексу України, зокрема до глав 1, 2, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 16 та іншого бюджетного законодавства.

5. Зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування можливо досягти через проведення заходів спрямованих на:

- посилення зацікавленості органів місцевого самоврядування у зростанні власних доходів шляхом стимулювання збільшення реальних обсягів виробництва, валової доданої вартості, обсягу інвестицій, рівня доходів населення відповідно до напрямів економічного розвитку відповідної території:
- щорічне підвищення питомої ваги загального фонду місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України за рахунок розширення податкових гарантій для місцевих бюджетів:
- збільшення рівня самодостатності місцевих бюджетів шляхом удосконалення податкового законодавства відповідно до напрямів реформування податкової системи України, зокрема через удосконалення системи місцевих податків і зборів:
- посилення стимулюючої складової міжбюджетного регулювання:
- запровадження стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів шляхом перерахування до обласних бюджетів та бюджету Автономної Респуб-

бліки Крим частини надпланових надходжень за переліком показників дохідної* частини державного бюджету;

- удосконалення методології розрахунку видатків місцевих бюджетів, які враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів шляхом введення додаткових коригуючих коефіцієнтів і перегляд діючих в деяких невиробничих галузях, з метою врахування особливостей адміністративно-територіальних одиниць.

Реалізація цих проблем значно підвищить механізм ефективності державного управління в державі.

Джерела

1. Закон України “Про стимулювання розвитку регіонів” (№ 2850 від 08.09.2005 р.)
2. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: Монографія / Кол. авт.; Відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ при Президентові України, 1997.
3. Бакуменко В. Тенденції й чинники впливу суспільних трансформацій на постановку завдань науки державного управління / В. Бакуменко // Проблеми й тенденції розвитку галузі науки “Державне управління” в Україні: від теорії до практики: зб. матеріалів симп.за міжнар. участю, м. Київ, 30 лист. 2007 р. — К., 2007. — С. 50–53.
4. Державне управління: теорія і практика / За ред. В. Б. Авер’янова — К.: Юрінком Інтер, 1998.
5. Дроньє Анн. Основні принципи успішного керівництва установою: Метод рекомендації. — К.: Вид-во УАДУ, 1995.
6. Мельник А.Ф. Основні моделі місцевого самоврядування // Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування: Монографія / Кол. авт.; За заг. ред. проф. О. Ю. Оболенського. — Хмельницький: Поділля, 1999.
7. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / Кол. авт.; Наук. кер. В. В. Цветков — К.: Оріяни, 1998.